

FIATAL NEVELŐK FÓRUMA

„Az tudomány gyökere keserű,
gyümölcse pedig gyönyörűség.”

(Apáczai Csere János)

AZ ELSŐ TANÍTÁSI ÓRÁM

A „Fiatal nevelők fóruma” c. rovatban számomra esetben helyet kapnak azok a fiatal diplomás tanárok, akik tollat ragadnak, hogy indulásuk nehézségeiről, de egyben örömeiről, eredményeiről is beszámoljanak.

Vallomásaik között a tanítási órák alkotó világáról, a pedagógusi tevékenység sokszámu mozzanatairól olvashatunk. Teszik ezt azért, hogy az indulás nehéz, de egyben szép éveiben legyen meg az összeköttetés – amelyet érthetően igényelnek – az őket kibocsátó intézménnyel és fiatal kollégáikkal is.

De vezérli többségüket az az elszánás, hogy a fórumteremtés lehetőségeit és eredményeit felhasználva az induló, pályájukat kémlelgető, annak minden égtájára kíváncsi pedagógusok elérjenek a gazdag lehetőségekkel, tapasztalatokkal, eredményekkel teli hivatás magaslatára.

Igaz, hogy fiatal vagyok, de még nevelő, végzett tanár nem. Végso celom, mint sok hallgatótársamnak: belépni abba a sokszor elképzelte, lényünk és útkeresésünk során élénk vitetett, ezerszer megálmodott helyre; ahol megindultunk, ahonnan tovább mentünk és ahová mindannyian szeretnénk eljutni: az iskolába. Az iskolából indultunk el, hogy az iskolába térjünk vissza.

Az iskolában tanulunk, hogy az iskolában taníthassunk.

Mi vezérli, ki ösztönzi az embert, hogy: az iskolából induljon az iskolába, s tanuljon az iskolában, hogy taníthasson az iskolában?

A régi kezek fáradhatatlan bejátszásaira elengedhetetlenül szükség van. Emellett kell az egyén (leendő tanár) olyan tulajdonsága, amely magában egyesíti az egészséges gyermekszerepet, a másokért való élés nemes gondolatát, a gyermeki lélek iránti fogékonyságot. A gyermek szeretete, magunk szellemi táplálása, de egyben a tanítványok szellemi táplálásának igénye is vezérli, ösztönzi a pályáját megkezdő pedagógust.

Az igényes tanár feladatainak többségét a tanítási órán hozza szintézisbe, ott valósítja meg a megkezdett és mindig tovább vivő oktatási-nevelési feladatokat.

A tanári munkásság mindennapos szintére a tanítási óra. Éppen ezért már az indulás előtti főiskolai évek alatt meg kell ismernünk ezt a

műhelyt, hogy annak minden zugát láthassuk, a benne lefolyó óra mozzanatait gyakorlatban is felismerjük.

Jó és biztató kezdeményezés történt ez év második félévében, ugyanis néhány harmadéves hallgatótársammal a Gyakorló Iskolában irodalomórát vezettük.

Erről szeretnék a továbbiakban írni.

Nagy és szép, izgalmat és örömet adó eseményben volt részem. A tanítás anyaga 7. osztályos, mégpedig Jókai Mór: *A nagyenyedi két fűzfa* c. elbeszélés cselekménye és szerkezete.

Az órára való felkészülésben nem az anyag, hanem annak megközelítése, feldolgozásának módja adott töprengésre, gondolkodásra okot.

Az előkészítés és felkészülés fázisában először visszagondoltam arra az irodalomórára, amelyen mint kisdíák vettem részt és tanultam meg azt az anyagot, amelyet nekem kellett tanítani. Jól emlékszem, hiszen éiménydus irodalomórákat adott – és így adott kedvet, hogy magyartanárrá legyek – kedves és tisztelt magyartanárom *Csailós Balázs*né.

Az emlékezések nyomán felidéződött a hórighorgas Börenbukk alakja, a fizikaszertárban Klárikáról álmódó diákok és nem utolsósorban a nagy mesélő, Jókai Mór is.

Őszintén meg kell mondani, hogy egyik vizsgaidőszakban sem éreztem olyan nyugalanságot és izgalmat, mint az első tanításom előtti héten.

A felkészülés során a Jókai portrék közül kiválasztottam egyet szemléltetésül. Igaz, hogy Jókai életrajzot nem kell tanítani, de szükség van arra, hogy egy-egy fontosabb momentumot megismerjenek a gyerekek. Annál is inkább, mert a következő órák során *A köszívű ember fia* c. regényt beszélük meg. Az író életére vonatkozó történetek közül néhány jellegzetességet, alapvetően fontos adatot úgy hoztam szintézisbe, hogy az megfeleljen a témakör folytatásának és egyben rámutasson a Jókai életmű sokaságára is.

Miután a tankönyv és a kézikönyv megfelelő részével megismerkedtem, fontosnak tartottam, hogy vázlatosan rögzítem az óra szerkezeti felépítését. Talán akkor volt az óra nagy vizsgám didaktikából, nevelésméletből, de irodalommetodikából is, amikor ezeket a szervezési, tervezési feladatokat elvégeztem. A tanítási tervezet elkészítése után hátra volt még a meg-

tervezett óra – kérdésekkel, tanári közlésekkel, módszerekkel, stb. – megtanulása. Szokatlan, de egyben érdekes is volt ebben a munkafolyamatban az is, hogy egy valóságos osztályt képzeltem magam elé, a kommunikációs szöveghez cselekvés is – bemutatom Jókai arcképét, bekapcsolom az aspektomátot, tovább viszem a képet, táblára írok, stb. – automatizálódott. A tanítás előtti napon az osztály néhány tanuló-jával sikerült beszélgetni. Ahogyan lehetett, akkor meg is nyugodtam, mert a 7/a tanulói bizalmat adtak a rövid beszélgetésünk során.

Az óra előtti szünetben alig győztem kérdéseikre válaszolni, megnyugtadni őket. Nemcsak én, de ők is izgultak. Segítettek az aspektomát beállításában, a térkép elhelyezésében. Ott sürgötek-forogtak, részesei akartak ők is lenni az óra előtti előkészítő munkának.

A csengő szavára lecsendesedtek, sikerült magamra is nyugalmat parancsolni. Aztán jött az első jelentés, amely megnyitotta első órát.

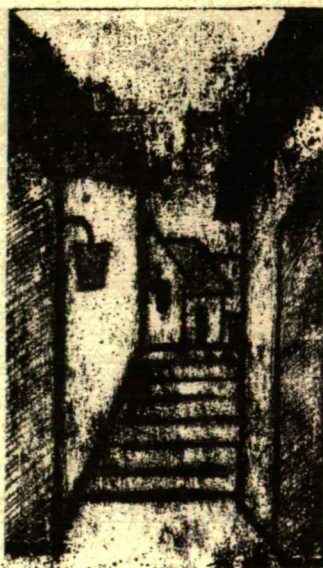
Az óra eleji szervező részben bemutatkoztam, elmondtam azt is, hogy bármely munkának – így a miénknek is – csak akkor lesz eredménye, ha kölcsönösen segítjük egymást.

Aztán a néhány mondatos bevezető után vellem együtt fellelegezték, megkönnyebbültek. Nehéz volt azt is látni, hogy a hospitálók – csoporttársaim és elsőéves pszichológiai hospitálók – figyelik munkámat, a gyerekekkel való kapcsolatot, a módszerek alkalmazását. Egy szóval sok mindenre kellett egy azon időben koncentrálni.

Alig vettem észre, hogy lejárt az idő, azt, hogy befejeződött az első óra, amelyet én vezettem be.

Soha olyan nagy feloldódást, de ezzel együtt fáradtságot nem éreztem, mint akkor, az első óráim után.

Apró Tibor
főiskolai hallgató
Szeged

Polvár Paula
főiskolai hallgató